

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Редактор приймає з 12—1 год. Редакція залишає за собою право виправляти рукописи. Невикористані рукописи не повертаються.
Адреса редакції й видавництва: Вульварно-Кудрявська, 24. Телефони Київського Народного Видавництва й редакції: 296 та 297.

Рік I.

Київ, середа, 2 грудня 1942 р.

№ 281 (296).

ПРОТЯГОМ ЛИСТОПАДА ПОТОПЛЕНО 166 ВОРОЖИХ СУДЕН НА 1.035.200 рбт.

За час з 20 до 30 листопада в боях на Сході знищено
1.024 советські танки

Головна квартира Фюрера, 1 грудня. Верховне Командування Збройних Сил повідомляє:

Советсько-російські атаки на північний схід від Туансе відбиті з великими втратами для ворога. На Тереку противник також був відбитий частково в контратаках.

Продовжані вчора спроби наступу советів між Волгою і Доном відбиті з надзвичайно тяжкими втратами для противника. Німецький контрастун відкинув його на вихідні позиції. Взято велику кількість полонених і здобичі.

Місцеві атаки ворога у великому коліні Дона зазнали невдачі. Дві наземних військ були успішно підтримані ескадрильями бойових літаків і винищувачів та зенітними батареями. З'єднання винищувачів збили 43 советських літаки,

зенітна артилерія повітряних сил — 8. Три власних літаки не повернулися. На середній течії Дона вдень та вночі бомбардувано розташування військ та залізничні споруди.

На південний захід від Калініна та в районі Торопця тривають запеклі бої. Бойові та пікіруючі літаки частково на бриючому польоті провадили нищівні атаки проти танкових позицій, маршових та транспортних колон противника.

За час з 20 до 30 листопада наземні війська армії знищили в боях на Сході 1.024 советських танки. Повітряними атаками та винищувальною артилерією пошкоджено ще 148 танків.

На фронті Кіренайки тривали тільки місцеві бої. Британські колони та один повітряний опорний пункт були бомбардовані з літаків і обстріляні бортовою

зброєю. Німецькі і італійські танкові з'єднання при потужній підтримці повітряних сил атакували наступаючі моторизовані з'єднання противника в Тулісі і захопили полонених. Бойові літаки вдень і вночі бомбардували торгові споруди в Боне і Алжирі, між іншим, було влучено у велике транспортне судно.

Винищувачі зробили денний наліт на военні споруди Південної Англії і збили над морем 2 ворожих літаки, 2 власних літаки загинули без вісті.

Як сповіщалося в спеціальному повідомленні, протягом листопада німецькі морські і повітряні сили потопили всього 166 суден на 1.035.200 рбт. Тяжко пошкоджено 102 судна, значну частину яких можна вважати остаточно загublими.

Здорова сім'я — основа здорового народу

Сім'я! Багато говорить це маленьке слово кожній нації, ба навіть кожній людині. Здорова сім'я — один з ідеалів людства, освячених віковими кращими традиціями, бо лише в сім'ї можуть розвиватись найліпші загальнолюдські властивості, і знищення сім'ї звало б людство на ступінь тварини.

Отже не дивно, що жиди для посилення свого впливу на народи, серед яких вони живуть, в першу чергу намагаються зруйнувати сім'ю. Советський Союз був обітованою землею для жидів. Там вони мали всі можливості здійснювати свої підступні далекосяжні цілі. І саме в Советському Союзі в підлій справі руйнування сім'ї жиди добилися відчутних успіхів.

Обдурені облудною большевицькою пропагандою рядові советські люди, навіть не розуміючи всієї глибини цієї проблеми, серцем відчували, що тут діється щось непоправне, злочинне, лихе. Бо інакше не можна було сприйняти паплюження, а далі й просто нищення сім'ї, спотворення ролі жінки, руйнування традиційного поняття про шлюб як відповідальний крок у житті кожної людини.

Найпершим обов'язком матері є виховання дітей. Саме за це всі народи глибоко шанують матір, шанують жінку. Але в Советському Союзі було проголошено так зване «скасання закріпачення жінки». Жінку гучно декларували, як рівну чоловікові, як таку, що разом з чоловіком може і мусить брати участь у всіх галузях громадського життя. І навпаки, жінку, що присвячувала себе сім'ї, вважали відсталою і називали рабою свого чоловіка. Шанували ж у Советському Союзі таких «громадських працівниць», що кидали сім'ю напризволяще і тижнями не бачили дітей. Отже, большевицьке «розкріпачення жінки» виливалося просто у відрив матері від дітей. Виховання ж дітей жидо-большевицьким цілком віддавали дитячим яслам, дитячим садкам, піонерським та комсомольським організаціям.

Большевики просто не визнавали родинного життя і вважали його міщанською вигадкою. За їх талмудистичними принципами чоловік і жінка обов'язково обидва мусили працювати і ретельно відвідувати всі незліченні «громадські збори». Мовляв, їсти вони можуть в їдальнях, а їхні діти — перебувати в дитячих садках та яслах. Спільне приміщення потрібне тільки для того, щоб переночувати.

Отож природно, що в советському хаосі шлюб часто був необачним і нетривким. Шлюб між людьми різних національностей визнавали за нормальний. Здорові ж сім'ї руйнували, а інколи й просто винищували.

Батьки були чужі своїм дітям. Діти, як казали в СССР, були «самостійні». Але, коли проаналізувати цю «самостійність», то вийде, що вона виявлялася в неслухняності, в відриві від батьків, а це призводило до розкладу сім'ї.

Були випадки, коли діти видавали своїх батьків і передавали їх в руки НКВД, а отруйна советська пропаганда всіляко підносила таких дітей на щит. Так було з славнозвісним Павлом Морозовим, якого ставили як приклад усім піонерським організаціям і вся доблесть якого полягала в тому, що він видав большевицьким катам свого батька. Часто траплялося, що діти проганя-

Удари ворога розбито

На південний захід від Калініна та в районі Торопця тривають запеклі оборонні бої проти большевиків, які безоглядно кидали в бій величезні маси піхоти й танків. Всі атаки ворога було відбито. Контрнаступом ліквідовано місцеві прориви. При цьому одна з німецьких танкових дивізій ударила в фланг ворогові, відрізаючи його сили. Вся ворожа група була знищена; ворог лише на цій ділянці фронту втратив 34 танки.

На цьому ж відтинку фронту німецькі гранадери мусили недавно боротися проти вдесятьоро переважачого ворога, коли кілька советських стрілецьких дивізій та танкових бригад атакували позиції німецьких дивізій. Прорив вдався большевикам лише на короткий час. Артилерія відгородила це місце загороджувальним вогнем, до цього обстрілу прилучилися й інші батареї, які бомбардували наступаючі танки. Резерви, підтримані гарматами, стримали наступ большевиків.

Загороджувальні частини також вдержалися, не зважаючи на те, що ворог обстрілював їх вогнем 40 батарей та 20 швидкісних гармат. Протягом кількох годин большевики даремно намагалися прорвати лінію опору. Замість того проведеним контрнаступом з флангу німецьким військам вдалося здобути нову територію. Попередіє бойове становище було відновлене на всій глибині, а оточені большевики знищені. Під час цих боїв підбито 10 танків противника. Загалом мусили большевики заплатити за свою спробу прорватися на цьому відтинку фронту, крім особливо тяжких втрат людьми, 192 танками.

Авіація використала тимчасове поліпшення погоди для невпинних нальотів. З невеликої висоти бомбардувала вона танкові з'єднання і позиції ворога, а також артилерійські батареї. Бомбардувано також автоколони з військами, военними матеріалами й паливом; багато машин підпалено. Бортовою зброєю обстріляно скупчення ворожого війська і завдано большевикам великих втрат.

Авіація спрямовувала свої нальоти також на шляхи постачання советів. Багато складів у лісах після влучання бомб згоріли. **

НА СХІДНЬОМУ ФРОНТІ

Берлін, 1 грудня.

На центральній течії Дона німецькі й румунські бойові літаки провадили нальоти на советські шляхи постачання і скупчення військ. Зруйновано багато залізничних станцій і пошкоджено велику кількість бронемашин.

В Калмицьких степах німецькі літаки атакували позиції советських військ, розташовані на солончакових висотах, де були побудовані потужні позиції. Знищено багато опорних пунктів. Крім великої кількості воєнних матеріалів, захоплено 600 полонених.

Між Волгою і Доном німецькі частини відбили всі атаки ворога. Не зважаючи на те, що в бій було введено велику кількість танків, а також на жорстокий вогонь важкої артилерії, ворогові не вдалося прорвати німецьких позицій. Червоні частини були розбиті.

Як повідомляє Верховне Командування, число знищених советських танків за час з 20 листопада зросло до 519 машин.

На центральному відтинку фронту німецькі бойові літаки, не зважаючи на завірхоу, успішно допомагали наземним частинам, бомбардуючи ворожі резерви, склади з постачанням і боеприпасами. Потужні з'єднання авіації примусили замовкнути советські батареї і підпалили кілька складів. Зруйновано також поїзд, навантажений боеприпасами.

Лише на бойовій ділянці в районі Терек німецька авіація збила за один день 17 советських літаків.

У великому коліні Дона німецькі частини в контратаках завдали ворогові величезних втрат і відігнали його на

другий берег ріки. Большевики залишили 300 чол. полоненими, 20 гармат і багато боеприпасів.

Дві наземних частин успішно підтримувала авіація. Знищено понад 100 автомашин ворога.

На південний схід від Калініна і в районі Торопця частини червоної армії продовжували свої атаки. В запеклих боях, під час яких було розбито 105 бронемашин противника, всі атаки були відбиті. Цінну допомогу подавала німецька авіація, яка знищила багато воєнних матеріалів.

На південний схід від озера Ільмень советські війська знов поновили свої спроби прорвати німецькі позиції. В жорстоких боях всі атаки були відбиті піхотою і артилерією. Знищено багато ворожих танків; крім того, згоріла велика кількість ворожих автомашин з боеприпасами і паливом.

В фабрично-заводському кварталі в північній околиці Сталінграда советські частини атакували зайняті німецькими частинами позиції. В результаті нищівного артилерійського вогню ворог зазнав величезних втрат. Большевики, не дійшли до атакованого пункту, а, залишивши гори трупів, мусили тікати. Дві німецькі частини розгромили ворожі війська. В результаті цього бою большевики втратили 140 полонених, 4 гранатомети, 5 кулеметів і багато іншого спорядження.

На схід від Алагира були відбиті запеклі атаки советських частин. За один день знищено 15 ворожих танків. Взагалі на цьому відтинку фронту протягом трьох днів ворог втратив 60 танків. *

ЯПОНИЯ БОРЕТЬСЯ ЗА ВІДБУДОВУ АЗІЇ

Прем'єр-міністр Тойо на прийомі керівників делегації 4 східноазіатської господарської конференції виголосив промову, в якій підкреслив, що Японія бореться за відбудову Східної Азії і

створення сфери добробуту східноазіатських націй. Одночасно прем'єр-міністр подякував за те, що Китай, Манчжурія і Внутрішня Монголія співпрацюють з Японією в цій боротьбі. **

ли старих батьків з дому, засуджуючи їх на жебрацьке життя.

А скільки було випадків, коли діти зрікалися своїх батьків через їх поведінку, політичні погляди, і навіть декларували це через газети! В період чистки вузів, коли жидівсько-більшевицькі неукі з партійних і комсомольських шкільних осередків вичищали з школи дітей заможних селян, колишніх офіцерів тощо, такі випадки ставали масовими.

Нехтування батьків своїми першими обов'язками щодо виховання дітей нерідко остаточно псувало нове покоління. Наприклад, за советських часів у Києві жив лікар С., що займав досить високу адміністративну посаду, був дуже переважаний різними службовими і громадськими засіданнями і зовсім не мав часу займатися вихованням своєї єдиної 15-річної дочки. Він дуже її любив, але не доглядав, що вона попала під вплив нечесної компанії, покинула школу і почала «вільне» життя. Справа кіччалася тим, що коли С. у справах виїхав з Києва, його дочка стала напівпролюєю, «вийшла заміж» за якогось хлопця, що кінець-кінцем обікрав її батька.

В результаті розкладу сім'ї і виховання дітей у советському дусі панували статева розгубленість, дикі погляди на шлюб. Любов була споганена.

Розкладові сім'ї сприяв і матеріальний рівень советських громадян. Брак хатнього затишку, виснаження потугами стхановською системою, неслухняні, зухвалі діти, вічні турботи про завтрашній день, вічна нестача харчів та одягу, низька зарплата та інші моменти «советського раю» наклали на людину свою печатку. Людина опинялася в безвиході і ставала темним, безвільним, слухняним знаряддям у руках жидобільшевицьких.

Німецька зброя назавжди покляла край у визволених областях отруйному кривавому пануванню большевицьких сатрапів. Будеться новий лад, нова Європа, нова Україна, буде нове, здорове суспільство, нове життя.

І першим нашим завданням у цій відбудовній роботі є поновити священні тисячолітні традиції сім'ї, спотворені отруйним подихом жидобільшевицьких експериментаторів. **

ЗНИЩИЛИ ВОРОЖИЙ ФЛОТ

Згідно з повідомленням імператорської квартири, за 100 днів боїв коло Соломонових островів, японцям вдалося знищити англо-американський флот. Цьогоріч або тяжко пошкоджено 106 військових і транспортних кораблів, легше пошкоджено ще 13 одиниць.

За час з 7 серпня до 14 листопада потоплено або пошкоджено 119 ворожих морських одиниць. Крім того, збито або знищено 870 літаків противника. *

ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦІ ПІДПИСАННЯ ДОГОВОРУ

З Далекого Сходу повідомляють, що в другу річницю підписання договору між Японією, національним Китаєм та Манчжоуго в Токіо відбулися великі збори, на яких виступав міністр в справах Великої Азії Аокі, а також представники Китаю і Манчжоуго. Відзначалося, що договір поклав основи для створення нового порядку в Східній Азії. *

НОВИЙ УДАР ВОРОГОВІ

Коло Ново-Гвінеїських островів японські бойові літаки розбили з'єднання північноамериканських винищувачів, серед них один на 2.300 тонн. Три ворожих винищувачі врятувалися втечею. *

СТРАЙКИ Й ЗАКОЛОТИ

Як повідомляють з Вашингтона, в багатьох портах США знов спалахнули страйки й заколоти. Команди американських торговельних суден відмовляються йти в плавання. В зв'язку з небезпечкою в Атлантичному океані вони вимагають збільшення заробітної плати, а також страхування свого життя. *

В СХІДНІЙ АЗІЇ

Фронти Далекого Сходу перебувають зараз «між боями». Рузвельт уже чотири рази намагався через тисячі морських миль на Соломонових островах, на північний захід від зайнятої ним Австралії створити військову базу, з якої намірявся повернути втрачене ним воєнне щастя в Тихому океані. Вже чотири рази розбився для гордої морської держави «необмежених можливостей» шанс стерти Японію з лиця землі протягом 90 днів, як це обіцяли на початку війни США.

Чотири рази ставали проти цих атак морські бойові сили Тенно. Широком фронтотм стартували з їх авіаносців уславлені зараз на весь світ «льотчики смерті». Японський флот виявив себе набагато вищим від противника, особливо в нічних боях, і знов завдав величезних втрат США лінійними кораблями та іншими суднами.

Всюому світові відомо, що розпочалася оборона десантних американських частин на Гвадалканарі слабеє. Це стає особливо знаменним, коли згадати слова лондонської газети «Івнинг Стандарт»: «Бій за Соломонові острови має історичне значення. Бій за Гвадалканар сягає багато далі за Австралію та Нову Зеландію. Він являє собою спробу організації перемоги союзників».

В той час як Японія мовчить про ці події і може спокійно чекати дальшого розвитку подій, її військові та морські літаки панують в областях навколо Соломонових островів радіусом понад 1000 км. На східноіндійських та бірманських фронтах в найближчі дні закінчатся літні мусони, що приносять дощі. Літній мусон був цього року особливо сильний насамперед в Ассамі, а це за теперішніх умов має не тільки комунікаційно-технічне значення, а й політично-воєнне.

Тут, на північно-східному кордоні Індії англійці мріють збудувати постачальні шляхи до Чунціна, а генерал Уейвелл, як він заявив, має надію знов зайняти Бірму. У Токіо приймають всі ці дилетантські прогнози, як завжди, з холодним усміхом. Аджеж японці безперечно не гаяли часу в Бірмі. Насамперед, розбудували вони тамтешні аеродроми, про що говорять останні успіхи їх нальотів на деякі східні області Індії і, крім того, згуртували таку бойову си-

лу, яка у відповідний момент сильно розчарує союзників.

Щодо Чунціна, то на всіх фронтах час також працює виключно для японців, і союзникам досі не пощастило повернути втрачені позиції на Алеутах. Отже Токіо може дозволити собі присвятити багато енергії розгортанню роботи міністерства в справах Великої Азії і разом з тим господарській інтенсифікації здобутих областей.

Впадає в очі, що в старому світі, як і на Далекому Сході, перемагає військоке керівництво держав Осі, і раз назавжди розірвано ланцюги просторової нужди. Люди, які нічого не мали, стали заможними, а японці наполегливо і планомірно почали підносити продукцію Бірми та Голландської Індії, як Німеччина і її європейські друзі роблять це на чорноземних областях Советського Союзу.

Ніщо не може краще виявити безсилля Англії і США проти цього факту, як те, що після гіркого досвіду біля Соломонових островів почали вони діяти тепер на передпіллі Європи. В цій війні кожен ставить свій флот на карту до тієї мрії, до якої може і мусить. Через те, що союзники втратили вже більше як 25 мільйонів рбт., ми не сумніваємось, що вони це відчують багато більше, ніж їх вороги.

Японські військові кола зокрема відмічають факт, що противники держав Осі в Європі хочуть пересунути на іншого обов'язок ініціативи. Черчилль відверто заявив перед палатою громад, що при прямому постачанні до Советського Союзу через Архангельськ та Мурманськ створюється надто великий ризик. Дьєпп був невдачею. А у Північній Африці союзники вже на початку своєї авантюри не знайшли французької співпраці, якої раніше сподівалися. Держави Осі створили проти них заслін у Тунісі і день-у-день зміцнюють його. В Токіо з вдоленням стверджують, що Лондон і Вашингтон знов вимагають советського наступу.

Союзники цілком заплуталися у розкиненій по всьому світові війні, яка мусить кінець-кінцем виявитися понад їх сили. Враз з довжиною їх постачальних шляхів автоматично зменшується їх ефективний тоннаж, і всі їх воєнні надії покажуться одного дня ілюзією. **

«ВЕЛИКОДУШНІ БЛАГОДІЙНИКИ»

Як відомо, зараз же після вибуху війни Англія «великодушно» запропонувала купити врожай бавовни в Єгипті на весь час війни. Однак уже першого року вона не могла перевезти закупленого, в результаті чого ціни в країні впади. Другого року війни закупила Англія лише 75% урожаю, заплативши 25 млн. фунтів стерлінгів, що становить нечувано низьку ціну. Єгипетський уряд мусив доплатити 15 млн. єгипетських фунтів стерлінгів, на які треба було

оголосити позику. Отже в наслідок цієї всієї комбінації єгипетські плантатори мали нижчий від звичайного прибуток.

Головний тягар цієї «британської бавовняної допомоги» впав, як звичайно, на сам нарід. Ще більш характерним для англійців є те, що вони зажадали в третьому році війни скорочення площі під засівом бавовника, а через кілька місяців взагалі заявили, що цілком відмовляються від купівлі його. **

СОЛОМОНОВІ ОСТРОВИ

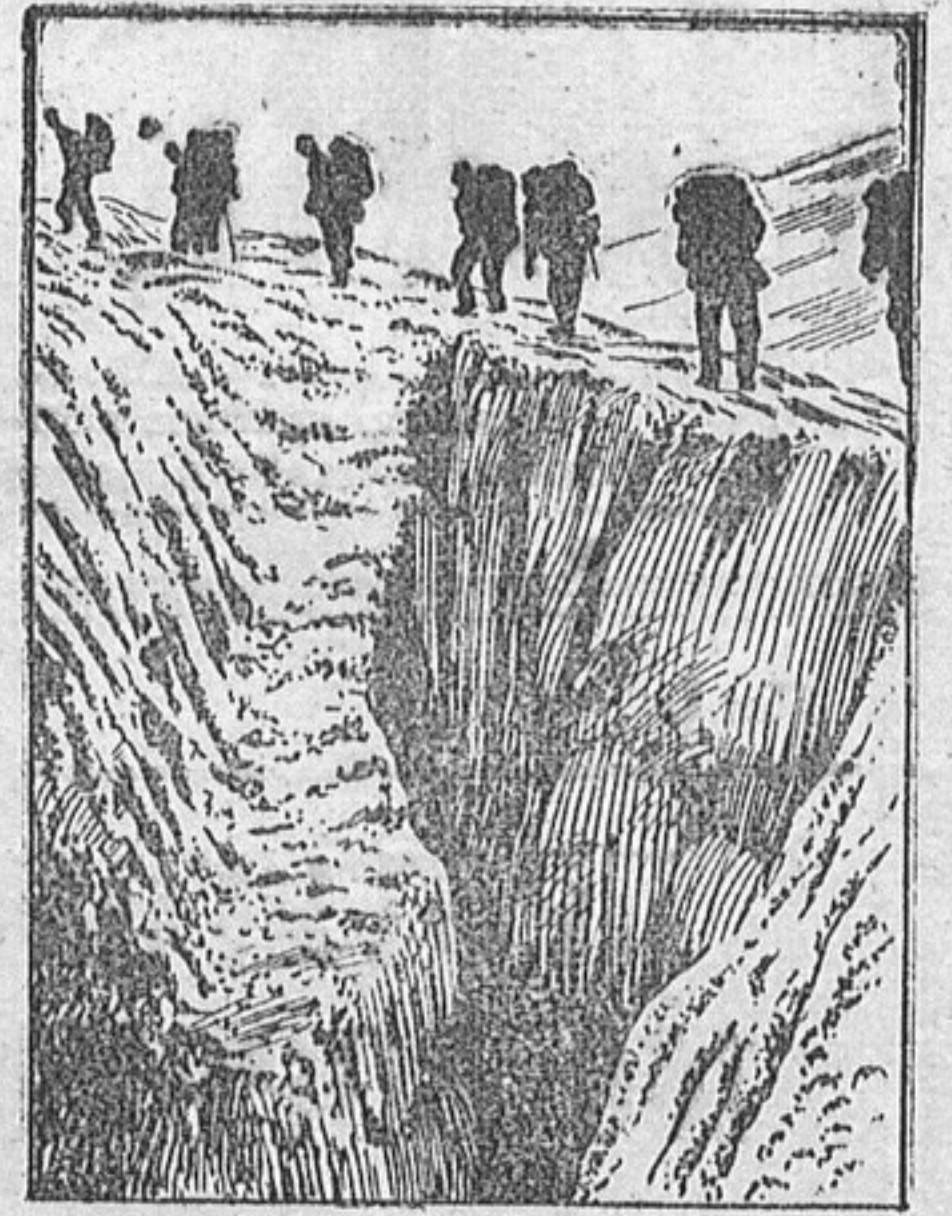
Група цих тихоокеанських островів, що двома паралельними рядами тягнеться на схід від Нової Гвінеї, складається з 7 великих і безлічі дрібних островів. Загальна площа 38,3 тис. кв. км. Острови мають гористий рельєф (найвищі точки: Бальбі—3.067 м на о-ві Бугенвіль і Моунт-Ламмас—2.440 м на острові Гвадалканар; на острові Саво — діючий вулкан). Вони вкриті розкішними тропічними лісами, де зустрічаються дуже цінні породи, як сандалове дерево, що вивозилось до Китаю, чорне дерево, кокосова пальма, банани. Є цукрова тростина. Головне заняття населення, що складається переважно з меланезійців і становить 210 тис. чол., — рибальство, полювання, подекуди землеробство. Один з поширених морських промислів—ловля трепанга, що є улюбленими ласощами китайців. Цієї тварини добувається коло 30 мільйонів, з них 10 є предметом дуже прибуркової торгівлі. Ще в 1847 р. американський капітан одного корабля наловив біля Соломонових островів 265 пікуль, тобто 35.000 фунт. трепанга на суму 12.000 гульде-

нів (7.000 срібних карбованців). З інших предметів вивозиться каучук, копра, земляний горіх та перламутр.

Ця група островів була відкрита в 1567 р. еспанцем Мендана, який і назвав їх Соломоновими, вважаючи, що відкритий ним архіпелаг багатий на золото, що колись вивозили звідси для царя Соломона.

Північна частина цього архіпелагу з 1886 р. до світової війни належала Німеччині, яка мала тут свої торговельні факторії (великі острови Бука, Бугенвіль, Шуазель та ін. з загальною площею 22.200 кв. км і 90 тис. жителів), південна ж була під британським протекторатом (острови Нова Георгія, Гвадалканар, С. Христоваль та ін. з загальною площею 21.700 кв. км і 87 тис. жителів). Останнім часом острови були мандатом Австралійського Союзу.

Та не чудові тропічні ліси і легендарні Соломонові скарби цих загублених десь серед величезних водних просторів Тихого океану островів привернули до себе останнім часом пильну увагу двох половин земної кулі і зро-

Гірські егері проходять повз щілину у глетчері в Кавказьких горах.

З ІТАЛІЙСЬКОГО ВОЄННОГО ПОВІДОМЛЕННЯ

Головна квартира італійських збройних сил повідомляє:

На фронтах у Кіренаїці та Тунісі незначна бойова діяльність. В повітряних боях над Північною Африкою збито 18 ворожих літаків. Один з італійських винищувачів, пілотований командиром Маріо Туркетті, збив 2 літаки.

Наші з'єднання провели вдалий нічний наліт на аеродром Боне і успішно бомбардували воєнні об'єкти.

Ворог провадив наліт на місцевість Флоріда (Сіракузи), в якій спричинив деяку шкоду. Людських жертв нема.

Британські літаки бомбардували також острів Лерос (Егейське море). Серед населення є багато вбитих і поранених. Матеріальна шкода невелика. **

БОЇ В ТУНСЬКИХ ОБЛАСТЯХ

В Тунісі в районі гір Меджерда сталися бої німецько-італійських ар'єргардних частин з передовими частинами ворога. Британсько-американські з'єднання, які обережно просуваються на схід і північ, мали великі втрати від авіації. Ворогові та бомбардувальні літаки весь день стежили за ворогом і атакували танки, скупчення автомашин, обозні частини та артилерійські позиції. Під час брижочих польотів вогонь важкої бортової зброї ще збільшив нищівне діяння бомб серед колон противника. Знищено багато танків і авто. В обозах виявили великі пожежі. Німецькі винищувачі збили в повітряних боях три британські літаки. **

СТРАХІТТЯ НЬЮ-ЙОРКА

В цьому цікавому репортажі кількома рисами змалювано Америку, яку більшовики пробували подати совєтським громадянам, як гідний наслідування зразок. Репортаж показує правдиве обличчя цього союзника Москви та безжалісного, буйно розквітлого американського капіталізму, що в спілці із світом гангстерів базує своє існування на найтяжчих соціальних злиднях.

Це було ще перед війною.
— Ну, гайда! — сказав мій приятель Дрекслер, репортер однієї нью-йоркської щоденної газети, який дістав річну відпустку для студій і постановив використати цей час, щоб заробити собі на життя. — Хочеш побачити голих танцюристок у бурлескному видовищі, поїхати на Каусі-Айленд або, може, послухати Еріцу в опері? А може піти до китайського ресторану із справжніми ластівчиними гніздами або на «коктейль-парті» до милої дівчини, коханки мільйонера? Десь подів її адресу... Треба пошукати...

— Стоп! — перебив я його. — У мене вже й так хмарочоси в голові танцюють. У скронях — гуркіт гігантських підземних станцій. Перед очима ще мерехтять світляні числа в залі хлібної біржі. Покажи мені щось з другого боку Нью-Йорка.

— Другий бік Нью-Йорка? — Мій приятель подумав. — Добре, я тобі покажу щось типове: нью-йоркське нічне життя. Не на Бродвеї і не в танцювальних барах, а нічне життя під Нью-Йорком, під хмарочосами й палацами мільйонерів...

Ми пішли мармуровими сходами готелю «Плас», між лавровими деревами, що стояли рядами з обох боків по краях червоних оксамитових килимів. Куди не глянь — всюди велетенські мармурові зади з перевантаженими золотом карнизими. Посередній пальми під мугутніми колонами, олійні картини та персидські килими розміру 24 на 36 м, ложі з гебеленами. Далі нас оглушив грюкіт П'ятої Авеню — «вулиці мільйонерів». З заходу її — Центральний парк, із сходу — палаці капіталістичної верхівки. Повільною ходою пройшли ми повз дім леді Астор, жінки, на бенкеті якої тільки 400 найвищих осіб дістають запрошення точно за списком.

— З доходів родини Астор можна було б прохарчувати і влаштувати всіх безробітних Америки, підземні палаци яких ми маємо відвідати, — зауважив мій приятель. — Не бієся, туди найбільше десять хвилин ходу.

РЕКЛАМНИЙ СТОПІВ — БРАМА ДО ПЕКЛА

Потік людської юрби проніс нас повз будинки Вітнея і Рокфеллера. На кілька хвилин зупинилися ми перед розкішним рестораном Дольмоніка, щоб оглянути невеличкий, у стилі ренесансу, будиночок Вандербільдта побіч із 40-поверховим будинком-гігантом. Далі Дрекслер завернув за ріг вулиці і спинився перед рекламним стопом. Правую рукою він обмацав плакат.

— Але ж це не... не вхід до підземного світу, хотів ти сказати, — озвався він. — Це якраз один із трьохсот входів, коли не рахувати водянних прохідів, що ведуть каналами з ріки Гудзон. В каналах Нью-Йорка живуть коло 600.000 людей. 600 тисяч голодних та холодних, а серед них 20.000 дітей. Мерщій, щоб нас хтось не побачив!

Дрекслер швидко відчинив відмикачем залізні двері в рекламному стопі. Понад 300 ступнів вузьких кручених сходів звели нас на дно каналу. Стіни були вкриті товстим шаром бруду. Тут мій приятель засвітив свою електричну лампочку. Ми вийшли в склепіння понад 20 метрів завширшки і почули сильний шум води. Ми стояли в пітьмі. Слабенький промінь кишенькової лампочки безсило боролася з тінями, що шуготали вздовж стін. Приблизно за десять хвилин ми дійшли до гирла великого каналу.

— Стоймо тепер під катедральним собором св. Патріка, — зауважив Дрекслер.

Час від часу чути було страшений гуркіт.

— Що це? — спитав я.
— Потяги з центрального вокзалу, — пояснив Дрекслер.

Нарешті, ми натрапили на перших людей. Це були діти, що лежали на мокрій землі, притулені одне до одного. Запали очі, бліді й безкровні уста. Навіть не хотілося вірити, що це не потопленці. Ми завернули в бічний канал. Уздовж його тягнувся асфальтовий хідник у два метри завширшки. Вогка пара майже спинала нам дихання. Смерділо гнилизною та клоакою. Через воду брели дві старі жінки, несучи в руках подерті черевики. Добрівши до сухого хідника, вони впали, виснажені, на землю. Дрекслер показав на написи на стіні.

— Тут кожний має своє забезпечене місце, — сказав він мені. Між цими бідолахами немає сварок.

ПІД КОНТРОЛЕМ ГАНГСТЕРІВ

Ми опинились перед сухим бічним коридором.

— Це — резервний канал на випадок прибуття води, — пояснив Дрекслер.

Тут лежало багато людей, одне коло одного. Обличчя їх були виснажені, ноги звисали майже в воду. Мій приятель витяг блокнот і освітлив його лампочкою:

— Ми саме під «Вельдорф-Асторія» готелем майже під домом, де могли б танцювати з вродливими дочками мільйонерів.

Кишенькова лампочка освітлювала очі цих обдертих безробітних, що тупо ди-

вилися на стіну. Тут виділи їх хворі, виснажені голодом тіла.

Ставало щораз тісніше. Довгими рядами сиділи навкарачки ці люди. Серед них були й діти. Не було де поворохнутися, і вони стомлено схилили голови одне одному на плече.

— Тепер, зимою, цей канал тепліший, ніж сухі хідники, — пояснив мій приятель. — Ради теплоти вони відмовляються від лежання. Та й спокійніше тут: принаймні не гуркотять підземні залізничці. Якби ми піднялись по цій драбині нагору, то вийшли б приблизно коло Бродвея — там, де він перетинає Медізен-сквер. Дітям у цій частині підземного Нью-Йорка особливо добре. Вони можуть лежати. Бачиш, — і в Нью-Йорку робиться щось для дітей бідноти!

За перегородкою, завішеною шматтям, зчинився дикий галас. Якесь жінка, з немовлям на руках і тримаючи за руку другу дитину, розпачливо благала про зниження ціни.

— Мережею каналів Нью-Йорка завідують гангстери, — пояснив мій приятель і показав на групу людей, що стояли, записуючи. — Кожний хідник має свою точно відмежовану ділянку. І ці найбідніші з бідних мусять зимою платити за теплі канали кілька центів, що пливають до кишень гангстерів. Звичайно, не до кишень оцього бандита, який може залишити собі тільки мізерну частку. Великі гангстери, що живуть коштом сотень тисяч каналічних бездомних, сидять тепер над нами в «Вельдорф-Асторії» і разом із старшинами поліції, що дістають від них свою «провізію», із смаком їдять омарів.

Здається, суперечка закінчилася на користь бандита. Жінка з немовлям опустилася на асфальтову долівку, підстеливши під старшу дитину старий мішок. Лице її було забризкане болотом, а з чола капала кров. Суперечка не обійшлася без рукоприкладства.

(ЗАКІНЧЕННЯ НА 4 СТОР.)

КИЯНКИ ПРАЦЮЮТЬ У ДРЕЗДЕНІ

Лідія Волошина з Березані та її землячки обідають у затишній фабричній їдальні.

НАША ПІСНЯ...

ТУРНЕ КИЇВСЬКИХ АРТИСТІВ ПО НІМЕЧЧИНІ

Деякі цінності, що їх творять поодинокі народи, — вічні. В них, наче в дзеркалі або в чистому плесі води, відбиваються душа й характер народу, вони — вияв його творчої сили, свідчення його цінності, трудів і досягнень. Такі цінності мають своє значення не тільки для одного народу — вони є складовою частиною вселюдської культури й поступу. До таких цінностей належить, без сумніву, українська пісня. Вона вже відома в цілому світі. В ній записана вся історія нашого народу, вона є образ його життя, його звичаїв. Вона робить людину шляхетнішою, дає їй силу, впливає в неї віру, наказує жити! До декількох висновків мусів прийти кожний, хто мав нагоду бачити виступи і слухати пісні трупи київських артистів, що за пропозицією відповідних німецьких установ зробили подорож до Німеччини і дали ряд концертів у таборах робітників-українців, які на заклики німецького уряду і за дорученням своєї батьківщини — України виконують тепер важливі завдання на трудовому фронті в Німеччині.

«Ми, артисти, — говорив мені адміністратор трупи п. Макарьський, — свідомі важливих завдань наших братів у Німеччині, приїхали радо, щоб своїми виступами допомогти їм виконувати свій обов'язок. Ми привезли їм привітання й подяку батьківщини, привезли частинку її самої».

Про саму трупу. Вона складалася з 39 осіб і ділилася на три ансамблі: 1) «Вар'єте», що мав у своєму складі артистів різноманітного жанру. Керівником цього ансамблю і одночасно адміністратором всієї трупи був п. Макарьський; 2) жіночий хор під керівництвом А. Студинського і 3) музично-драматичний ансамбль з п. Бондаренком на чолі. Перші два ан-

самблі виконували концертну частину програми, а третій показував п'єси «Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка» та «Майська ніч». Трупа за три місяці відвідала понад сто осередків українських робітників у Німеччині, між іншим у Лейпцигу, Мюнхені, Дрездені, Галле, Ганновері, Веймарі, Нюрнбергу та ін. Загалом відбулося 120 виступів. В деяких місцевостях слухали концерти й були присутні на виставах до 3000 робітників. «Як приймали вас робітники та як поставилися до ваших виступів?» — запитав я адміністратора трупи. Він відповів: «Наш приїзд був для них — мало сказати — святом».

Під час вистав та на концертах вони раділи й плакали, а коли ми від'їздили, вони завжди просили залишитися ще хоч би один день. Прощаючись, вони ніколи не забували передати поклін та привітання Україні!»

Після трьох місяців роботи в осередках українських робітників у Німеччині наші артисти прибули до Берліна, де були гостями «Центральної установи для осіб, приналежних до народів Сходу». Від імені цієї установи її керівник д-р Гуткельх привітав українських артистів на спеціальному прийомі 30 вересня, на якому були й представники міністерства східних областей, між ними керівник українського відділу д-р Кінкелін, оберрегістрар д-р Штейн, п. Дрешер, консул Міллер, а також представники двох українських газет — «Голосу» та «Українця». Сердечна промова д-ра Гуткельха напевно надовго залишиться в пам'яті у всіх. Він згадав про заєчку боротьбу проти більшовизму, про звільнення батьківщини, про жертви німецького народу у цій боротьбі та про належне розуміння подій українцями. Прикладом цього розуміння може бути ставлення українців до пропо-

зиції німецького уряду виїхати на роботу до Німеччини та їх праця в Рейху. «Ви не злякалися, — говорив д-р Гуткельх, — далекої подорожі з Києва, щоб принести радість і розвагу тисячам робітників, які працюють у Німеччині, і тим самим зробити і свій вклад до того великого змагання, яке ведеться за певний лад і за нове життя, яке прийде час — буде справді повне радості й краси». В коротких словах п. Макарьський подякував п. Гуткельхові, а артисти підтвердили це своїм виступом. І знову невмирущо українська пісня! Я стежив за виразом обличчя присутніх німців і певний, що хоч вони не розуміли слів, але розуміли віддані піснями пориви й настрої української народної душі.

Я не буду перелічувати й характеризувати виступи поодиноких ансамблів та артистів. Скажу тільки, що експресивність їх виступу і техніка виконання поодиноких речей були справді неперевершені.

Ще коротко про переживання й враження самих артистів. Тут віддаю слово керівникові хорového ансамблю п. Студинському, що в листі до редактора «Українця», між іншим, пише: «... Всі концерти відбувалися з самим сердечним взаєморозумінням між слухачами і артистами. Ставлення до нас влади було чудове. Керівником нашої трупи був п. Мельцер. Це хороша людина. Він, як батько, піклувався про нас всіх, отже й не диво, що наші артисти його й величали «батьком». Ми були всім забезпечені і набрали тут і зовнішнього європейського вигляду».

Після від'їзду артистів вслід за ними неслася туга за батьківщиною сотень тисяч українських робітників, які цілком свідомо стоять на відповідальному посту трудового фронту в Німеччині. **

НА КИЇВСЬКІЙ РІЗНИЦІ

Київська різниця під час війни була перетворена на головний гараж НКВД. По всіх цехах і на подвір'ї валялися розбиті автомашини, бочки спід пального та мастила. Ще й тепер на другому подвір'ї лежить ціла гора уламків військових машин, знесених сюди при очищенні різниці.

У місті залишалася лише одна невеличка різниця, розташована в Святошині. З налагодженням нормального життя вона не могла вже задовольнити зростаючої потреби в забої худоби. По-стало питання про її поширення. Тоді ж було вирішено перенести її діяльність в приміщення колишньої Київської різниці.

Жахливу картину побачили ми тут, — розповідає директор Андрій Іванович Грідін. — Цехи були справні, але, щоб потрапити до них, довелося очищати дорогу від мотлоху близько місяця. Багато допомогло те, що особовий склад працівників з запалом поставився до свого обов'язку — відновити роботу різниці. Особливо відзначилися робітники Гробовий, Більдх, Мазуренко, Радчук, Михайловський, Коломаздра, Спідан, Хоменко, лікар Добрянський та інші, що не покладаючи рук працювали вдень і вночі.

На Київській різниці робота почалась 15 березня, але довго провадилася лише частково. До обіду різали худобу, а по обіді всі бралися прибирати подвір'я та приміщення. Згодом робота значно поширилася. Особливо великого розмаху вона набула тоді, коли почали видавати населенню м'ясо на картки.

Велике подвір'я різниці обгороджене дерев'яним тинцем, чисте і привітне. Щоразу звідси виїжджають навантажені м'ясом автомашини. Ми з п. Грідіним оглядаємо приміщення. Просторий цех, де різуть корів. Підвішені до стелі м'ясні туші ще парують після зняття шкіри. Звідси м'ясо, нутроці, голови та ноги передають до інших цехів для обробки. Шкіру в окремому цеху підготовляють до відправки на Куренівський шкіряний комбінат. В іншому цеху різуть свиней. Працює також салотопний цех, де стоплене волоське сало зливають у бочки і відправляють на маргариновий завод. Витоплюється для технічних потреб і кісткове сало. Всі приміщення виблискують зразковою чистотою.

Нещодавно на різниці влаштовано обори для відгодювання худоби. Закінчується будівництво нового цеху для опарювання забитих свиней. Підготовляється ковбасний цех.

Чітко і злагоджено працює виробничий персонал. Всі завдання виконуються вчасно. Київська різниця — одна з кращих різниць на Україні. Це наслідок старанної праці всіх працівників і наперед умілого організаційного керівництва.

В. ВОЛОВЧИК.

Відбудова птахівництва

Останніми роками совети дуже розвинули птахівництво на Україні. Поруч з нерасовою птицею, в селян часто можна було знайти білих американських лехгорнів. На Волині часто годували на м'ясо курей суссекс. В наслідок війни число курей дуже зменшилось, отже треба планово збільшити розмноження їх. Обставини для цього на Україні сприятливі. Тут багато інкубаторних станцій. Деякі інкубатори можуть вмістити до 52.000 яєць. Минулої весни почали розмноження птахів. Ці заходи виявились добрими. З нового покоління одержано расову птицю, яка буде використана як плідники. Поруч з цим треба було організувати збирання яєць, розводити курей для убою. Для цього відновлено понижені яйцебази та приведено до порядку комбінати для різання птиці.

В наступному році буде поширено розведення гусей. З Рейху будуть привезені для розплоду расові качки. **

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЕМІСІЙНИЙ БАНК У ПРОСКУРОВІ

1 грудня в Проскурові відкривається філія Центрального емісійного банку України. **

СТРАХІТТЯ НЬЮ-ЙОРКА

(ЗАКІНЧЕННЯ З 3 СТОР.)

— Вона не могла заплатити за вступ до «готелю», — пояснив Дрекслер. — Зараз побачиш, що це за «готель».

ТАБОРИ ЗЛИДНІВ НАД ДОМОВИМИ КАНАЛАМИ ПАЛАЦІВ МІЛЬЙОНЕРІВ

Пройшовши бічним ходом, на людський зріст заввишки, ми опинились у високій камері понад сто метрів довжини.

— Це водозбір для відпливу води під час літніх злив, — пояснив мій приятель.

Тут лежало більше тисячі людей, закутаних у лахміття. Над темним склепінням невпинно гуркотіли колеса.

— Тут перехрещуються чотири підземні залізничні та ліній до Бруклінського мосту, — сказав Дрекслер. — Починаючи з травня, спання тут зв'язане з небезпекою для життя. Під час злив підземна зала наповнюється водою аж до стелі. Тоді ці тисячі людей тікають

звідси, рятуючи своє життя. Проте, гостей в «готелі» не бракує й літом.

Повітря тут було ще більше сперте, вогке і смердюче. Між дорослими тулилися понад двісті дітей і підлітків, чимало молодих дівчат побіч старших напіводягнутих мужчин.

Вологий одяг починав прилипати до тіла.

— Чи поліція ніколи не заглядає до каналів? — спитав я.

— Туди, де гангстери дбають про лад і беруть плату за вхід, не заглядає. Але далі в каналах на цих бідолах відбуваються справжні лови, що тривають цілі години. Як дикі звірі, тікають вони до бічних каналів і вичікують, поки не очиститься повітря. Потім, змучені, сплять, як мертві.

Ми дійшли до однієї шахти, в яку вели кручені сходи. По них тяглася безупинна черга людей.

На Житомирському заводі консервованих фруктів.

Фото А. Лєса.

ПОЖЕЖНА ОХОРОНА В СЕЛАХ КИЇВЩИНИ

За советів пожежній справі взагалі, а тим більше в селах, віддавалось дуже мало уваги. Відсутність людей, пожежного реманенту, приміщень для останнього — така картина спостерігалась майже в кожному селі.

Можна собі уявити, як така «пожежна охорона» могла ліквідувати найменшу пожежу. Вона тільки викликала сміх, бо здебільшого навіть не доїжджала до місця пожежі: по дорозі або розлітались колеса, або з бочок витікала вода.

Ігноруючи цю важливу справу, керівники районів подавали поганий приклад керівникам сіл, а останні — населенню.

Люди, які перебували в добровільних пожежних дружинах, беручи приклад з керівників і не бачачи ніякої подяки за свою працю, ставились до своїх обов'язків недбайливо, і пожежна справа, справа, яка стоїть на захисті життя й спокою кожного, була зовсім занедбана. Згадували про неї тоді вже, як вогонь знищить будівлю, або й не одну. Згадували на одну мить, і на цьому заспокоювались до наступної пожежі.

Зовсім інша справа тепер.

Для зміцнення й налагодження пожежної охорони в кожному селі Київщини, замість колишніх добровільних пожежних дружин, організовується пожежна поліція. Керівництво організації та взагалі роботою пожежної поліції доручено жандармерії Київщини, керівники якої лейтенант Натус та майстер Зеєгерс беруть гарячу участь у цій справі.

Тепер по всіх селах провадиться прийом бажаючих працювати в пожежній поліції, яких, до речі, дуже багато. Для них створено добрі умови: велика зарплата, одяг, пайок та ін.

Дано наказ взяти негайно на облік весь пожежний реманент та подбати

про його налагодження й приведення до належного стану.

Всі ці заходи, цілком зрозуміло, дадуть змогу пожежну охорону в селах Київщини піднести на належну висоту. М. В.

Після тривалої тяжкої хвороби помер

Михайло Деметійович Гацанюк

З жалем сповіщають про це друзів і знайомих убиті горем дружина, син та сестри. Винос тіла 2/ХІІ о 12 год. дня з приміщення на Фундуклівській, 39, кв. 8.

ОГОЛОШЕННЯ КОЛИШНІЙ КООПЕРАТИВ «НАДІЯ»

повертає пайовикам пайові внески протягом 5 днів з дня оголошення. В. Підвальна, 14-а, прим. Хорової капели.

Бюро кол. кооперативу «Надія»

Голова ліквідаційної комісії

ТАТАРКО.

Член ліквідаційної комісії

КАМІНСЬКИЙ.

РОЗШУКУЮ брата ЧЕРНОВА Олександра Дмитровича, народж. 1917 р., який 10 травня 1941 р. перебував у військовій частині в м. Шепетівці. Хто знає про нього, прошу повідомити на адресу: Київ, Львівська, 99, кв. 1, Марченко Марії Дмитрівні. (5286)

— Ідуть від входу біля Грамері-Парку, — сказав Дрекслер. — Там платять за вхід два центи.

В каналах, що починалися тут, люди лежали так тісно, що здавалось, наче вони позивані в клубки. Ноги сусідів правили їм за подушки.

Ми пробіралися крізь купи сонних людей, які прокидались, перелякано дивились на нас і знову засинали.

— Це все — люди слабкої волі і невдахи, — сказав Дрекслер. — Тут вони й вмирають з виснаження й голоду. Тоді їх заносять до головного каналу. Це єдиний обов'язок гангстерів.

— Чи вони не можуть тут потопитися? — спитав я.

— Звичайно такого не буває. Стіна, що відділяє водозбір від бетонного хідника, має два метри висоти. Під час бурі всі мусять тікати. Особливо тяжко дітям. Найнебезпечніший канал біля мосту Мамгатам. Одного разу море затопило там три сотні людей. Але це винятковий випадок. Найулюбленіший канал коло Центрального парку. До нього вливаються домові канали палаців мільйонерів, отже в них не раз можна вилловити смачний шматок. Вилловлювання овочів, що пливають каналом, та інших подібних речей — це тут улюблений спорт. Підсаками вилловлюють з брудної води жир, назбираючи іноді в блишані відерця й по півлітра грудочок жиру.

Пропхавшись крізь купи сонних людей, ми дійшли до кручених сходів, по яких дісталися до рекламного стовпа на «14 стріт» і майже проти Темері-Голл вийшли на вулицю. Треба було пильнувати, щоб без шкоди продертися крізь цілі ряди авто. В ясно освітлених лімузинах, розлігшись на м'яких подушках, сиділи молоді дівчата — «сошайсті герлс», — одягнуті в горностаї, підмальовані, з цигарками в нафарбованих устах. Не зважаючи на пізній час, вони жваво розмовляли з одягненими у фраки панями.

На хмарочосі Уільворта метровими вогненними літерами виблискували рекламні написи:

«Для здоров'я — прогулянка до Міамі! Тільки п'ятсот доларів!» **

Видавництво і друкарня: Київське Народне Видавництво, Київ. Головний редактор проф. К. Штепа. Зараз діє щоденний оголошень № 1.

з 27 до 3.ХІІ 1942
Кіно

Г Л О Р І Я — Костянтинівська, 26.

А Ф Е Р А М А Х І Н А

Пауль Дальке, Гільде Вайснер, Вікторія фон Баляско.

Л Ю К С — Львівська, 95.

ГОСТИНИЦЯ ФІЛЬДИ

Тео Лінген, Іда Вюст, Маді Раль.

О Р І О Н — М. Володимирська, 79.

Т Р И Ч І В Е С І Л Л Я

Віллі Фріч, Марта Гарель.

Е Х О — В. Васильківська, 61.

ПОШЛЮБНА НІЧ УТРЬОХ

Тео Лінген, Марія Андергаст, Пауль Гербігер.

Л І Р А — В. Житомирська, 40.

ЗЛОЧИН НА ВУЛИЦІ ПАРКОВІЙ

Ольга Чехова, Іван Петрович, Теодор Льос.

МЕТРОПОЛЬ — Московська, 31.

Д У Н Я

Генріх Георг, Гільде Краль.

ІМ. ШЕВЧЕНКА — Саксаганського, 102.

ПАНИ СІКСТА

Франціска Кінц, Ільзе Вернер, Густав Фреліх.

Т І Т А Н І Я — Васильківська, 22.

(Деміївка).

ПЕРШЕ КОХАННЯ

Ільзе Вернер, Йоганнес Ріман.